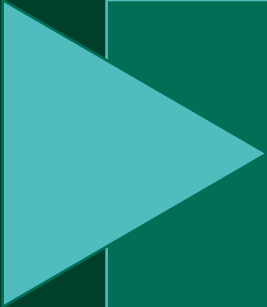
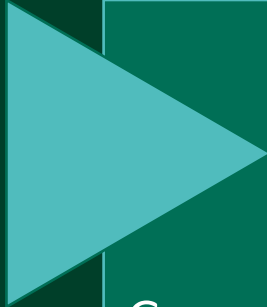

Szczególne gwarancje procesowe związane z europejskim nakazem aresztowania

Plan

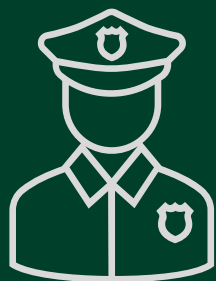
Przepisy decyzji ramowej
w sprawie ENA

Gwarancje w dyrektywach
dotyczących praw
procesowych

Przepisy decyzji ramowej w sprawie ENA

Decyzja ramowa 2033/584 w sprawie ENA

Art. 1

Ust. 3

Niniejsza decyzja ramowa **nie skutkuje modyfikacją obowiązku poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa** zawartych w art. 6 TUE.

Decyzja ramowa 2033/584 w sprawie ENA

Motyw 12

Wykonujące nakaz państwo członkowskie może odmówić przekazania osoby, jeśli wykaże, że wykonanie EAN będzie skutkować dyskryminacją ze względu na:

- ☐ Płeć
- ☐ Rasę
- ☐ Religię
- ☐ Pochodzenie etniczne
- ☐ Obywatelstwo
- ☐ Język
- ☐ Poglądy polityczne
- ☐ Orientację seksualną

Badania wskazują, że decyzja o wydaniu ENA jest podejmowana automatycznie, gdy dana osoba nie jest obywatelem wydającego nakaz państwa członkowskiego lub w tym państwie stale nie przebywa, nawet jeśli brak dowodów, że w przypadku tej osoby istnieje ryzyko ucieczki.

Nierówne traktowanie w postępowaniu karnym prowadzonym na terenie UE jest sprzeczne z unijną zasadą niedyskryminacji.

Decyzja ramowa 2033/584 w sprawie ENA

Art. 11

Ust. 1

W momencie aresztowania osoby, której dotyczy wniosek, wykonujący nakaz właściwy organ sądowy, zgodnie z prawem krajowym, powiadamia tę osobę o europejskim nakazie aresztowania i jego treści, a także o możliwości wyrażenia przez tę osobę zgody na jej przekazanie wydającemu nakaz organowi sądowemu.

Ust. 2

Osoba, której dotyczy wniosek, aresztowana w celach wykonania europejskiego nakazu aresztowania ma prawo do korzystania z pomocy prawnej i z pomocy tłumacza zgodnie z prawem krajowym wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego.

Gwarancje w dyrektywach dotyczących praw procesowych

Gwarancje praw procesowych dla **osób podejrzanych lub oskarżonych w postępowaniu karnym, w tym osób objętych postępowaniem dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania**

Dyrektywa 2010/48

Tłumaczenie ustne i tłumaczenie pisemne

Art. 3

Ust. 6

Wykonujące nakaz państwo członkowskie zapewnia, aby każdej osobie objętej tym postępowaniem, zapewniono w razie potrzeby tłumaczenie pisemne nakazu.

Praktyczne przeszkody w dostępie do usług tłumaczenia ustnego na etapie postępowania przygotowawczego dotyczącego ENA lub innego postępowania karnego:

Korzystanie z nieprofesjonalnych usług tłumaczenia ustnego, nieodpowiednia ocena poziomu znajomości języka postępowania u osoby, której dotyczy wnioszek...

Dyrektywa 2016/800

Dzieci w postępowaniu karnym

Art. 17

Od chwili aresztowania dziecka w ramach postępowania dotyczącego europejskiego nakazu aresztowania, państwa członkowskie zapewniają odpowiednie stosowanie następujących praw:

- ☐ Prawa do informacji
- ☐ Prawa do poinformowania rodziców dziecka
- ☐ Prawa dostępu do adwokata
- ☐ Prawa do badania lekarskiego
- ☐ Praw w przypadku pozbawienia wolności
- ☐ Prawa dziecka do przebywania w towarzystwie rodziców podczas postępowania
- ☐ Prawo do pomocy prawnej z urzędu

Dyrektywa 2012/13

Prawo do informacji

Art. 5

Państwa członkowskie zapewniają, aby osoby zatrzymane w celu wykonania ENA, otrzymały niezwłocznie odpowiednie **pouczenie o prawach** zawierające informacje o przysługujących im prawach.

Dyrektywa 2012/13

Prawo do informacji

Dostęp do akt sprawy w postępowaniu karnym

Odpowiednie przepisy dyrektywy dotyczące dostępu do akt sprawy nie mają zastosowania w postępowaniu dotyczących europejskiego nakazu aresztowania

„Artykuł 4, w szczególności art. 4 ust. 3, art. 6 ust. 2 i art. 7 ust. 1 należy interpretować w ten sposób, że wskazane w nich prawa nie mają zastosowania do osób zatrzymanych w celu wykonania europejskiego nakazu aresztowania”.

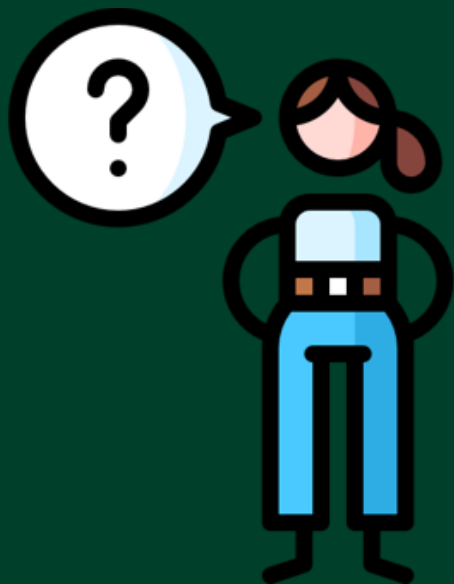

Dyrektywa 2012/13

Prawo do informacji

Pytanie prejudycjalne:

Czy art. 7 ust.1 ma zastosowanie do aresztowania przed wykonaniem ENA?

Dostęp do akt sprawy w postępowaniu dotyczącym ENA

C-649/19 - IR

- ☐ dana osoba uzyskuje status „podejrzanego lub oskarżonego” tylko w wypadku przekazania jej do wydającego nakaz państwa członkowskiego i gdy ma ona możliwość korzystania po przekazaniu ze swoich praw zgodnie z dyrektywą 2012/13.
- ☐ prawo dostępu do akt sprawy nie ma zastosowania w przypadku postępowania dotyczącego ENA. W związku z tym osoba, której dotyczy wniosek ma wyłącznie prawo do informacji dotyczących ENA i jego treści oraz informacji o przestępstwie (kwalifikacja prawna, okoliczności, orzeczona kara).

Dyrektywa 2012/13

Prawo do informacji

Dostęp do akt sprawy w
postępowaniu dotyczącym ENA
Kwestie problematyczne

*Dostęp do akt sprawy jest
związany z dostępem do pomocy
prawnej w państwie
członkowskim wydającym nakaz.*

*W praktyce jest on udzielany
dopiero po doprowadzeniu
osoby, której dotyczy wniosek,
przed organy w państwie
wydającym.*

*Oznacza to, że osoba, której dotyczy
wniosek, zostanie zatrzymana i
przekazana do wydającego państwa
członkowskiego, gdzie będzie
ponownie przetrzymywana przez kilka
dni lub tygodni, zanim uzyska
możliwość dostępu do akt sprawy i
zakwestionowania zatrzymania oraz
ENA, na podstawie którego nastąpiło
jej przekazanie.*

*Dodatkowe utrudnienie stanowi
fakt, że osoba, która została
zatrzymana w jednym państwie
członkowskim na podstawie ENA,
będzie potrzebować dostępu do:*

- 1) informacji znajdujących się w
posiadaniu państwa
członkowskiego wykonującego
nakaz,*
- 2) akt znajdujących się w państwie
członkowskim wydającym nakaz.*

Dyrektywa 2013/48/UE

Dostęp do adwokata

Art. 10

Ust. 4

Podwójna pomoc prawna: osobie, której dotyczy wniosek, przysługuje **podwójne prawo dostępu do adwokata** po jej zatrzymaniu w państwie wykonującym:

- ☐ prawo dostępu do adwokata w państwie członkowskim *wykonującym* nakaz,
- ☐ prawo dostępu do adwokata w państwie członkowskim *wydającym* nakaz. Zadaniem tego drugiego jest wspieranie adwokata z państwa wykonującego nakaz poprzez przekazywanie mu informacji i porad prawnych.

W praktyce jest to jednak nadal ogromnym problemem dla osób, których dotyczy wniosek, głównie ze względu na brak dostępu do informacji o sposobie ustanowienia adwokata w innym państwie członkowskim oraz o dostępności pomocy prawnej z urzędu. Jak wskazuje FRA, właściwe organy wprowadzie informują osoby, których dotyczy wniosek, o przysługujących im prawach, ale nie zapewniają praktycznej pomocy.

Dyrektywa 2013/48/UE

Dostęp do adwokata

Art. 12

Ust. 1

Środki naprawcze

Państwa członkowskie zapewniają, aby podejrzani lub oskarżeni w postępowaniu karnym, jak również osoby podlegające nakazowi w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania miały do dyspozycji na mocy prawa krajowego skuteczny środek naprawczy w przypadku naruszenia ich prawa dostępu do adwokata.

Dyrektywa 2012/13

Pomoc prawna z urzędu

Art. 5

Podwójna pomoc prawna z urzędu? Tak, ale pod pewnymi warunkami.

Ust. 2

- ☐ postanowienia dotyczące pomocy prawnej z urzędu w państwie członkowskim wydającym nakaz powinny mieć zastosowanie wyłącznie do ENA wydawanych w celu przeprowadzenia postępowania karnego
- ☐ pomoc prawna z urzędu powinna być zapewniana tylko w takim zakresie, w jakim jest ona niezbędna do zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości

Motyw 21

Dyrektywa 2012/13

Pomoc prawna z urzędu

Art. 5

Podwójna pomoc prawna z urzędu. **Kto za nią płaci?**

Państwo wykonujące i państwo wydające nakaz muszą ponieść koszty pomocy prawnej z urzędu w związku z pomocą udzieloną przez adwokata ustanowionego w ich państwie.

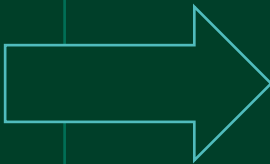
Środki naprawcze?

Decyzja ramowa 2002/584 w sprawie ENA nie zawiera postanowień dotyczących środków naprawczych na wypadek nieskutecznych praw proceduralnych.

ALE

Art. 47 karty

przewiduje prawo do skutecznej ochrony sądowej i jest on wiążący dla wszystkich organów krajowych w toku wdrażania ENA.

Środki naprawcze?

C-648/20 PPU - PI

danej osobie należy zapewnić przed przekazaniem skuteczną ochronę sądową która „zakłada, że kontrola sądowa może być sprawowana bądź to w odniesieniu do europejskiego nakazu aresztowania, bądź to w odniesieniu do orzeczenia sądowego, stanowiącego podstawę tego nakazu, zanim ów nakaz zostanie wykonany”.

nie wymaga to prawa do zaskarżenia decyzji o wydaniu ENA przed przekazaniem.

C-649/19 PPU - IR

EIPA

European
Institute of
Public
Administration

